

Sustainable Development Goals 2.0

Bij Hogeschool Van Hall Larenstein zijn we niet zomaar bezig met verduurzaming, verduurzaming zit in ons bloed. Zoals we stellen in het instellingsplan 2022-2025 ‘Groeien naar experts in transitie’: *Voor ons is duurzaamheid geen trend, maar een traditie. Geen hype, maar het hart van alles wat we doen.* De 17 Sustainable Development Goals (SDG’s) van de Verenigde Naties zijn en blijven belangrijk in onze onderwijsprogramma’s, ondersteuning en faciliteiten. We zijn echter van mening dat we als hogeschool in een nieuwe fase van ontwikkeling terecht zijn gekomen, waarin de SDG’s in een bredere context komen te staan. Er zijn immers omvangrijke en ingrijpende transitie nodig.

Groeien naar experts in transitie

Vormgeven aan deze duurzame transitie is de vergrotende trap van duurzaamheid. We leveren daar een bijdrage aan door het opleiden van transitie-experts en er zelf onderzoek naar te doen in lectoraten met hun onderzoeksgroepen. De grote transitie gaan niet meer alleen over het groene, het blauwe of grijze domein. Het gaat om integrale en complexe opdrachten, waarbij ook transitie management en veranderkundige competenties vereist zijn. De activiteiten van de hogeschool zijn gericht op het maken van impact bij duurzaamheidstransities: het “future-proof” maken van partners, bedrijven, instellingen, overheden, gemeenschappen, regio’s. En natuurlijk zonderen we onszelf daarbij niet uit. We richten ons concreet op vier grote transitie, waar de omslag het meest urgent is. Onze bijdrage kan daar het meest effectief zijn:

- **Klimaatverandering**

Er is op dit gebied een transitie noodzakelijk met mitigatie (tegengaan van verdere klimaatverandering) en adaptie (aanpassing)

- **Duurzame landbouw en voedsel**

De landbouw en voedselvoorziening gaan een transitie in naar een duurzame keten. Hier geldt zeker dat verduurzaming hand in hand moet gaan met een gezonde bedrijfsvoering: je kunt niet groen boeren, als je rood staat.

- **Duurzaam waterbeheer**

We werken aan een robuuste omgeving waarin de waterkringloop haar natuurlijke plek heeft. We hebben kennis van en inzicht in het belang van water voor land, mens en dier in zijn complexiteit.

- **Duurzame leefomgeving**

Biodiversiteit en (dieren)welzijn in landelijke en stedelijke gebieden moeten geborgd worden in een duurzame leefomgeving.

We maken een integrale benadering en oplossing mogelijk en haalbaar, doordat we ecologische, sociale en economische kennis en competenties bijeenbrengen. De SDG's zijn opgenomen in deze vier brede duurzaamheidsstransities.

Bestaande voorbeelden

In het instellingsplan 2022-2025 vermelden we ideeën uit het voortraject om transitie met onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering met elkaar te verbinden. Dit instellingsplan betreft “de richting naar 2025”. Hiermee geven we de richting aan de Hogeschool Van Hall Larenstein inslaat, welke intenties er zijn, welke concrete activiteiten er plaatsvinden en nog gaan plaatsvinden e.d.. Ideeën worden de komende tijd omgezet in concrete acties. Om alvast een aantal concrete voorbeelden te geven:

- **INVEST:** Hogeschool Van Hall Larenstein is één van de eerste hogescholen, die mee doet aan deze zogenaamde European University Initiative. European Universities zijn allianties van instellingen voor hoger onderwijs uit de hele EU, die met elkaar samenwerken met als doel de kwaliteit, de sociale inclusie, de digitalisering en de aantrekkelijkheid van het onderwijs en onderzoek te vergroten in Europa. Het consortium waar Van Hall Larenstein deel van uit maakt heet INVEST, dat staat voor : INnoVation of REgional Sustainability; de 'European University Alliance', en bestaat uit 5 universiteiten uit de verschillende regio's van Europa (Bulgarije, Finland, Griekenland, Nederland en Slowakije). De alliantie bouwt haar essentie op de vier strategische pijlers: competitief onderwijs en waardevolle leerresultaten, collectieftoponderzoek en innovatie, hoog mobiliteitsniveau in Europa, en netwerken als platform voor toekomstig onderwijs en onderzoek. In 2021 is de eerste Summer school georganiseerd binnen het onderwerp: 'Empowering Regional Development and Innovation: Building Resilience in Rural Communities'. Ook zijn de contouren geschetst van de eerste vijf INVEST bachelor specialisaties en gaat er ook gewerkt worden aan de ontwikkeling van de eerste twee INVEST master degree opleidingen en een volledige vierjarige bachelor. Medewerkers en studenten van deelnemende universiteiten kunnen via een webinarserie deelnemen aan de discussie over duurzaamheid en verantwoordelijkheid in het hoger onderwijs.
- **Onderzoeksproject: Op weg naar veerkrachtige gemeenschappen - SDG's als kompas**
Duurzaamheid heeft hoge prioriteit, maar hoe 'duurzaamheid' het beste in de praktijk kan worden gebracht is vaak nog niet duidelijk. Studenten, docenten, onderzoekers en de

interdisciplinaire stakeholders waarmee de hogeschool in contact staat hebben volkomen verschillende referentiekaders, belangen en wereldbeelden. Dit onderzoek is gericht op de aanpak van deze kwestie door de SDG's te gebruiken als kompas en dialooginstrument, gestuurd door de hoofdonderzoeksvraag: *Als duurzaamheid centraal staat in het praktijkgericht onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering van Hogeschool Van Hall Larenstein, wat voor samenwerking, leeromgevingen, procesbewaking, innovaties en competenties zijn er dan nodig om tot duurzame verandering te komen?* Hierin zijn er inzichten opgedaan hoe het 'transitiedenken' kan worden geïntegreerd in onderzoek en onderwijs.

- **Dairy Campus**
Onderdeel van het Dairy2030-toekomstprogramma is het opzetten en financieren van programma's en projecten op het gebied van duurzame zuivelketens met gedifferentieerde melkstromen.
- **Fascinating**
Vanuit het Nationaal Programma Groningen is onder andere het grote programma Fascinating opgezet, waar we als HVHL aan deelnemen. Fascinating staat voor Food Agro Sustainable Circular Nature Technology in Groningen. Dit programma heeft tot doel om de hoogst mogelijke voedingswaarde te leveren binnen een natuurinclusief, duurzaam en circulair landbouwsysteem met een open test- en innovatieprogramma.
- **Veenweideprogramma 2021-2030**
In het Veenweideprogramma 2021-2030 werken we aan vermindering van broeikasgasemissie en bodemdaling, een duurzaam perspectief voor de landbouw en klimaatbestendig waterbeheer.
- **LIFE Climate action**
Farm Life Is een samenwerkingsproject dat wordt gefinancierd door de Europese Unie, specifiek vanuit het programma LIFE Climate action. De ambitie van het project is een tastbare bijdrage te leveren aan een klimaatbestendig Europa. Daarin werken we aan de transitie van een landschap met conventionele monocultuursystemen naar een veerkrachtig landschap met gediversifieerde landbouwproductiesystemen, zoals agroforestry.
- **VHL Golden Globes:**
Deze jaarlijks terugkerende verkiezing is opgezet door en voor studenten om te stimuleren pro-actief na te denken, elkaar uit te dagen en in actie te komen om onze wereld duurzamer te maken in de lijn met de SDG doelstellingen.
- **Business Fair and Innovation Market:**
HVHL organiseert jaarlijks de Business Fair and Innovation Market, hier presenteren enthousiaste eerste- en tweedejaars studenten van verschillende opleidingen in Velp hun business-ideeën aan elkaar en aan verschillende jury's. Afgelopen jaar presenteerden zo'n 200 studenten meer dan 30 duurzame en innovatieve ideeën. Een van de te winnen prijzen is de VHL Sustainability Award.
- **Green Entrepreneurship Centre**
Het Green Entrepreneurship Centre zet zich in voor duurzaam ondernemerschap en richt zich in het bijzonder op start-ups van studenten. Wij leveren als kenniscentrum van Van Hall Larenstein een bijdrage aan het realiseren van de ondernemersambities van onze

studenten en alumni. We doen dit met het oog op een groene economie waarin termen als circulaire economie, klimaatdoelstellingen, internationalisering, innovatie en samenwerken vanzelfsprekend zijn geworden.

- **Samenwerkingen met instellingen/organisaties**

Zonder volledig te zijn vermelden we nog verbanden waarin we aan duurzaamheid en transitie samenwerken met andere hoger onderwijsinstellingen en organisaties: het Centre of Expertise (CoE) Groen, de Watercampus, waaronder het CoE of Watertechnology (CEW) en het CoE Deltaplatform.

